

Ishaja vsak dan razen
nedelj in praznikov.
Issued daily except Sun-
days and holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in administracija
2057 S. Lawrence Ave.
Office of Publication:
2057 South Lawrence Ave.
Telephone, South 4994.

LETO—YEAR XIX.

Cena lista
\$0.25

Entered as second-class matter January 22, 1916, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., torek, 4. maja (May 4), 1926.

Subscription \$3.00
Yearly

STEV.—NUMBER 104

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

VELIKO ŠTEVILO MLADO- LETNIH SUŽNJEV PONE- SREČI V PENNSYLVANIJ

V industriji jih ponesreči nad
osem tisoč vsako leto. — To
so mezniki sužnjstva, ki se niso
dostigli osemnajstega leta.

New York, N. Y. — Organizacija za zaščito mladostnih Nacional Child Committee izdaja svoj lasten list "American Child", v katerem je izšel članek, ki prinaša jasen dokaz, da je skrajni čas že tukaj za odpravo otroškega dela. Sumarična študija Lige konsumentov v vzhodni Pennsylvaniji pokaže, kako kapitalizem tare in habi otroške ude. Ta študija nam pove, da je ponesrečilo v enem letu 8,476 delavcev, ki se niso dostigli osemnajstega leta. To se je zgodilo v letu 1923.

Štiri tisoč teh ponesrečenih otrok je bilo tako poškodovanih, da so ostali deset dni in več doma. Natančno ni povedano, koliko jih je izgubilo življenje, ker so ponesrečili na delu. Poročilo je pove, da je od skupin mladostnih delavcev, ki so dostigli 16 in 17 let, bilo na delu ubitih eden in petdeset, 81 jih je pa bilo poškodovanih za vse živice dni.

Največ poškodovanih otrok je bilo v tekstilni industriji. Na to sledi krojaška, tiskarska in pralniška. Otroške žrtve so bile velike tudi v kovinski, rudniški, lesarski, steklarski in kamnarski industriji.

List, ki ga izdaja organizacija za zaščito otrok, pravi, da je za-

nimivo izvedeti, da petdeset odstotkov otrok med 14. in 16. riskira svoje zdravje in prejema povprečno manj kot deset dolarjev tedenske mezd.

List nadaljuje, da se morajo znižati delavne ure, ker je delo v industriji postalo bolj nevarno in priganjanje k delu vsled povečane lakomnosti pa nezno.

Za mladostne delavce je treba prepovedati nevarno delo in ravno tako je treba izboljšati tudi tovarniško nadzorstvo, da se zniža število nesreč.

Veliko otrok je zaposlenih na nelegalen način. Ti otroci nimajo pravice do odškodnine, če ponesrečijo pri delu. Nekaj šestnajstletnih dečev je bil zmečkan do smrti, ko je vozil dvigalo.

Njegov gospodar, ki mu je odkazal to nelegalno delo, je bil kaznovan na pet in dvajset dolarjev denarne globe, obenem pa je bil oproščen odškodnine. Nekaj 15-letnega dečka je jermene pograbilo in potegnilo v mehanizem, ki ga je ubil. Zopet ni bil deležen odškodnine. Neka tovarna za umetljani genj ima zaposlene po trinajst let stare otroke. Trije teh otrok so bili težko poškodovani in eden je bil ubit. Gospodar je plačal \$30 denarne globe in bil je prost.

Take razmere so v Pennsylvaniji in dolžnost ondodnega delavstva je nastopila proti njim.

Sodna prepoved proti passažski policiji

Stavkarji izpolnili odlok proti
vmešavanju policije v njihove
shode.

New York. — Sodna prepoved (injunction), priljubljeno kapitalistično orodje, se je zaenkrat obrnila proti policajem v Passaicu, ki uganjajo svoj teror nad stavkajočimi tekstilnimi delavci. Zadnji petek, ko je 2000 stavkarjev hotelo zopet zborovati v Belmont Parku v Garfieldu, N. J., je prišlo 60 policajev in deputirani, da razženijo zborovalce. Toda stavkarji so jim pokazali odlok sodne prepovedi, katero je bil pravkar podpisal sodni kancelar iz Jersey Cityja. Policaji so se morali umakniti in shod se je izvršil nemoteno. Govorili so Haynes Holmes, Norman Thomas, Albert Weisbord in drugi.

Stavkarji obrambni odbor je dobil dovolj denarja za vsa poročila za zaprete stavkarje, tako da so bili te dni vsi izpuščeni na prost. Stavka je zdaj v štirinajstem tednu.

Evolucija v volilni kam- panji v Tennesseeju

John R. Neal, ki je bil glavni za-
govornik Scopesa, je kandidat
za governorja.

Nashville, Tenn. — Scopsov evolucijski slučaj v Tennesseeju bo zopet predmet vročega boja, toda toplota na volišku. John R. Neal, ki je v znanem procesu za govornik profesorja Scopsa, je kandidat za governorja države Tennessee. Neal bo imel v svojem programu točko: svoboda pouka in svoboda misli in verskih zadev.

NIŽJE PLA- ČE SO SUŠJE DIVIDENDE

Kompanija je znižala delavsko
mezdo, izplačala je pa lahko
10-odstotno dividendo.

Washington, D. C. — Thomas F. McMahon, predsednik organizacije United Textile Workers of America, je došel v Washington kot zastopnik delavcev, ki delajo pri American Thread kompaniji v Williminticu. Delavci pri tej kompaniji so zastavili, ker je bila meza znižana za deset odstotkov. Družba je angleško podjetje in sicer je podružnica Sewing Cotton Thread kompanije v Manchesteru na Angliji.

Kompanija je znižala mezo za deset odstotkov, proglasila je pa 10-odstotno dividendo za vsa kapitalizirajo. V desetih letih, ki so končali s 28. decembra 1924, je družba plačala 250 odstotkov na dividendo v gotovini in delnicah. Prebitek kompanije znaša \$14,000,000 in je enak skoraj vsi kapitalizaciji, ki zneso približno petnajst milijonov dolarjev, vateri obveznice.

Veliki delavski shod v Pittsburghu

Deba, ki je imel biti glavni go-
vornik, je brzojavil, da je bo-
lan.

Pittsburgh, Pa. — Ob priliki konvencije socialistične stranke, ki je bila 1. maja otvorjena v Pittsburghu, se je v nedeljo popoldne vršil veliki javni delavski shod v Labor Lyceumu. Več tisoč delavcev je bilo prisotnih. Deba, ki je imel biti glavni govornik, je postal brzojavnik iz Terre Haute, Ind., da je bolan in valed tega ni mogel priti.

Namesto Debsa je govoril kongresnik Berger, ki je v svojem govoru naslikal "zakladniškega tajnika Mellona kot vodilnega duha republikanske in demokratične stranke. "Mellon je dober človek za razred kapitala. On in kongresnik Mills iz New Yorka sta zvesta služabnika velikega businessa. Mesto Pittsburgh je danes v rokah Mellona. Upam, ko pridem prihodnjice sem, da bo Pittsburgh v rokah socialistov", je rekel govornik.

Berger je tudi oizgosal Mussolinija in italijanski dolgovni pakt rekoč, da je Amerika podarila Mussoliniju dve milijardi dolarjev.

Alabama je paradiž za industrijske magnate

Mezde so nizke in delavne raz-
mere slabe. — Delodajalci pa
vabijo delavce v ta industrijski
pekel za delavce.

Birmingham, Ala. — "Navadni težaki dobe od 15 do 25 centov mezd na uro v tej državi. Tekstilni delavci zaslužijo na teden od \$9.60 do \$12.00. Delati morajo na teden po šestdeset ur. Najbolje plačani delavci zaslužijo v tej industriji po 35 centov na uro, priganjani jih pa prejema po šestdeset.

Alabama Power kompanija je izdala buletin, v katerem seveda hvali razmere v tekstilni industriji in vabi tekstilne delavce na jug.

Podjetnike tolaži, da so delavci krotki domačini, ki jih še niso okužili delavski agitatorji s svojimi idejami. Buletin nato pripoveduje, da tekstilni delavci delajo v novoangelskih državah po 48 ur v tednu, v južnih državah pa 54 in 60.

Mehiška vlada zasaga od duhovnov zapre cerkve

Calles podpiše ukrep, da zvezna
vlada onvoji cerkve, katere so
duhovni zaprili.

Mexico City, 3. maja. — Nadškof Ruiz v Michoacan je bil informiran, da je predsednik Calles podpiše odredbo, ki določa, da zvezna vlada zaseže vse katoliške cerkve, v katerih duhovniki ne izvršujejo svojih obredov. Zakon se glasi, da cerkve, ki ne služijo več svojemu namenu, zapadejo državi, ki z njimi razpolaga kakor hoče.

Governor države Michoacan je svestral, da so zasežene cerkve pretvore v javne šole in knjižnice kot del vladne kampanje za pobijanje neplemenosti.

Minister za notranje stvari je tudi naznanil, da bodo vsi škofje, ki so podpisali pastirski list pred nekaj dnevi, morda citirani pred sodišče radi veleizdaje. Duhovniki, ki so zadnji teden nahujkali vernike v Zitacuaru in povzročili krvoprelitje, so bili aretirani in poslani v glavno mesto.

Klerikalna stranka zahteva splošno glasovanje o proticerkvenih zakonih.

Strela ubila tri ribolovce.

Ilion, N. Y. — Clarence E. Beckwith, John S. Poppo in nedolmetni Stuart Poppo so v nedeljo ribarili nedaleč od tu. Ko je izbruhnila huda nevihta, so iskali zavetja zraven nekega železobronskega pomola. Strela je udarila v neko jekleno ploščo, tik katere so stali, ter ubila vse tri.

FARMARSKO VPRAŠANJE NA DNEVNEN REDU V ZBORNICI

Začenja se boj med farmarji in
Coolidgevo administracijo. —
Kongresniki so tako pocepili
ni v tem vprašanju, da ni mo-
glo napovedati, katere stran
zmag.

Washington, D. C. — Ameriški farmarji na vsak način potrebujejo pomoč, pa naj bo ta kakršnakoli. To priznava celo tisti, ki nimajo ba posebna ljubezni do farmarjev in do delavcev sploh. Coolidgeva administracija, ki je precej velikodušna napram tujim državam, bi najrajši pustila ameriške farmarje na cedilo. Ampak farmarske organizacije, ki imajo v kongresu precej zagovornikov, odločno zahtevajo, da se kaj ukrene v njih prilog, in tako je administracija prisiljena pomisliti na farmarjem vsaj mezinice. Pred kongresom je več načrtov, kako prisločiti farmarjem na pomoč, in administracija seveda zagovarja najbolj nazadnjaškega. Vsi se pa zavedajo, da bo sedanji boj v kongresu imel posledice ne samo na jesenske kongresne volitve, temveč celo na predsedniške volitve leta 1928.

Administracija podpira Tincherjev zakonski načrt, združene farmarske organizacije pa Haugenov zakonski načrt. Haugenov načrt določuje poseben ustroj za določitev in vzdrževanje višjih cen poljedelskih pridelkov na domačem trgu kot pa na svetovnem trgu; razporečanje poljedelskih pridelkov bi se po tem načrtu deloma financiralo od dohodkov, ki bi jih donosala posebna pristojbina ali davek od produkcije.

Tincherjev načrt pa predvideva posebno vladno agencijo, ki regulira produkcijo in prodajo poljedelskih pridelkov. Poslovanje te agencije bi se financiralo z vladnimi posojili. Agencija bi tako kontrolirala produkcijo in prodajo, da bi se lahko vzdrževale stalne cene.

Voditelji obeh nasprotnih strank so pripravljeni na spopad. Bivši illinoiski governor Lowden je že več dni tu ter daje navodila administraciji nasprotnim silam. On je s celim srcem za Haugenov načrt, katerega administracija z vsa jezo napada. Lowden povdarja, da poljedelstva ni mogoče na noge postaviti, dokler ne dobijo farmarji vpliva nad svojimi pridelki, kar ga imajo druge industrijske skupine nad svojimi izdelki.

VELIKA INDUSTRIJSKA VOJNA V ANGLIJI JE ZDAJ V TEKU; GE- NERALNA STAVKA JE POPOLNA

Delo in promet po vsej Angliji sta prenehala točno o polnoči. London je danes mrtvo mesto. Vlada je mobilizirala civilne in vojaške stavkoke. Fašisti napadli tiskarno delavskega lista. Tujci beže iz Anglije. "To je civilna vojna!" je dejal Baldwin v parlamentu.

London, 4. maja. — Generalna stavka vseh organiziranih delavcev v Angliji je v teku od polnoči. London je danes mrtvo mesto. Vse promet počiva. Vlada je v prvem poskusu dobila 6000 prostovoljcev za distribuiranje živil v Londonu; živila bodo transportirali v vojaških vlakih in letalih. Borza je zaprla vrata. Sinoči je bil izvršen fašistovski napad na prostore delavskega glasila "Daily Herald". Delavci so odbili napad in policija je naredila mir. Vlada je ukazala aretirati komunističnega poslanca Saklatvala. Vsi londonski dnevniki so prenehali izhajati, samo delavski "Daily Herald" izhaja. Vlada bo izdala svoj list. — Premier Baldwin je večer popoldne v zbornici napadel delavske voditelje rekoč, da so napovedali vladni civilno vojno. Zbornica je s to rijsko večino odobrila izjemno stanje, ki ga je razglasila vlada. Tujci beže v pristanišča v privatnih avtomobilih.

London, 5. maja. — Izvršni odbor Kongresa delavskih stro-

kovnih unij je izdal manifest, ki se deloma glasi:

"Delavske strokovne unije od-
klanja odgovornost za veliko
krizo, ki preti Angliji. Absolutna
delavstva ni napovedala proti
ljudstvu. Vse odgovornosti so
posledice, ki morajo nastopiti
slediti prestanku dela, namreč
celotna lastniki promogovalnih in
vrednot."

Odbor dalje izjavlja, da častan
spornost je lahko dosegljiv, tudi
potem, ko preneha delo, toda
pod edinim pogojem, da vlada
primora lastnike promogoval-
nikov, da umaknejo strogo
zanižanje meze rudarjev.

A. J. Cook, tajnik rudarske
organizacije, je danes jutraj
odgovoril na ultimatum vlade:
"Premier Baldwin je napovedal
delavcem vojno. Delavci so mo-
rajo zdaj pripraviti na boj".

Kriza na Anglijskem je iz-
bruhnila v petek 30. aprila, ko
so lastniki promogovalnikov na-
bili naznanilo pri vseh ščitih po
vseh okrožjih premoaga, da s tem
dnevom preneha sodanuralni de-
lavlav in stopi v veljavo osem-
urni in da meza rudarjev pada
na stopnjo, kjer bo samo 50
odstotkov višja meza meze iz leta
1914. Istodnevno je poslala
vladna subvencija promogoval-
nikov, ki je trajala od zadnjega
avgusta. Pogajanja, ki so se
vlekla tri ali štiri meseca, so bi-
la s tem končana.

Nad milijon rudarjev je takoj
drugi dan na 1. maja zastavalo.
Se tisti dan je stopil v akcijo
Kongres strokovnih unij, Ekse-
kutiva, katere je pooblašena po
zadnjem zborovanju, kaj ima
storiti v takem slučaju, je raz-
glasila generalno stavko vseh
210 delavskih organizacij, pri-
druženih Kongresu, in simpatij
z rudarji. Stavka ima priti
dne 4. maja jutraj, to je danes
o polnoči.

Generalna stavka, ako pride
— prva na Anglijskem — poma-
ni, da okrog šest milijonov orga-
niziranih delavcev preneha s
delom. Paralizirano bodo vse
industrije in železniški ter lad-
ijski promet. Anglijska unija,
spadajoča pod Kongres strokov-
nih unij, so zelo močne. Največ
članov imajo rudarji, in sicer
1,120,000. Unija železnicearjev in
železniških uradnikov šteja
skupno 470,000 članov. Organi-
ziranih ladjedelcev je približno
100,000. Skoro 120,000 je mo-
narjev in pristaniških delavcev.
Unije stavbinikov delavcev šte-
jejo 300,000 članov, transport-
nih delavcev pa je 330,000. V ti-
skarskih unijah je organiziranih
120,000 članov. Druge važne in-
dustrije so: jeklarstva in želez-
narska, 65,000 članov; pločvi-
narska in kleparska, 61,000 čla-
nov; električarji, 25,000; ope-
karske, 9,000. Dalje stavekajo
nametnjeni ulični šolanci in
avtomobus, pilinarji, brojevali in
telefona, civilni uradniki, trgov-
ski pomočniki in vozniki.

Vlada je takoj po razglasitvi
generalne stavke obklicala izjem-
no stanje in začela mobilizirati
policijo in vojaštvo. Posadni
vojaški oddelki so bili poslani v
South Wales in na Skotijo, kjer
so rudarski distrikti. Vlada na-
merava oborožiti rane fašistov-
ske organizacije na domačo po-
licijo in stavkaške štabe.

Fizični spopadi so se pripetili
še večer, ko so fašisti napadli
komuniste, ki so uborovali v
(Dolje na 8. strani.)

Žene in hčere rudarjev v tekstilni industriji

Tako kapitalizem razdira dru-
žinsko življenje.

Hazleton, Pa. — Naši klerikalci prav radi naglašajo, da so socialisti tisti hudobni ljudje, ki hočejo razdreti družinsko življenje. Tukaj ne bo treba socialistom razdirati družinskega življenja, ker bo to delo temeljito opravil kapitalizem z izkoriščanjem žene v tovarnah. V malih mestih so tovarne za izdelovanje svilnatnega blaga. V teh tovarnah garajo hčere in žene rudarjev. Razmere so postale take, da niso prenesljive in delavke v teh tovarnah so prišle do prepiranja, da se morajo organizirati, ako hočejo živeti v človeških razmerah.

Delo za organiziranje žen v tekstilni industriji bodeta izvršili organizacija rudarjev in tekstilnih delavcev. Razprave o organiziranju tekstilnih delavcev in delavk so že pričele in kmalu zaori klic za organiziranje tekstilne industrije po teh malih mestih.

Abdel Krim je dobil ultimatum

Do 6. maja mora sprejeti pogoje
mira.

Oujda, Maroko, 3. maja. — Francoski in portugalski delegatje, ki se tukaj pogajajo za mir s Rifijanci, so poslali Abdel Krimu, voditelju rebelov, ultimatum, ki se glasi, da mora do 6. maja sprejeti pogoje mira. Ako ne sprejme, se bo vojna nadaljevala.

Španska letalca v smoli.

Macao, azijski Portugal, 3. maja. — Španski letalec Gallarza, ki je na poletu iz Madrida v Manilo, bo morda moral tukaj prenehati s poletom. Letalo se mu je pri spuščanju na tla tako pokvarilo, da najbrž ni več za rabo. Njegov tovariš Loriga se ni dospel sem; ostal je v Hanoju. Francoski Kiri.

UNIJSKI PREMOGOVNIK SE JE IZPRENENIL V STAVKOKAŠKEGA

Kompanija je z zvijačno poteno
pognala rudarje v stavko. —
Nato je pa pokazala šele svoje
pravo lice.

Wheeling, W. Va. — Uprava Boydovega premogovnika v Elmogrovu, ki ga kontrolirajo Pasleyjevi interesi v Clevelandu, je naznanila, da bo premogovnik v bodočnosti obratovala kot neunijskega. Preden je prišlo do te izjave, je kompanija izgrala zelo zvijačno potero. Uvedla je mesečno izplačevanje meze mesto štirinajstidnevne. Rudarji so protestirali proti te-

mu početju, a kompanija se je izgovarjala, da ne more izplačati meze vsakih štirinajst dni. Rudarjem je končno pošla potrpežljivost in zastavkalo je 600 rudarjev.

Zdaj je uprava zopet pričela iskati rudarje, toda ona izjavlja, da ne more plačati rudarjev po unijski lestvici. Nova mezna lestevica je za \$1.50 nižja kot unijska.

Rudarji izjavljajo, da bodo nadaljevali s stavko, dokler se kompanija ne omeha in uvede unijske meze in razmere pri delu v premogovniku.

Rusija pričela obdele- vati zemljo s traktorji

Zgradila je tudi tovarno za izde-
lovanje traktorjev. — Prihod-
njih dvajset let bo Rusija se
naročala traktorje v Ameriki.

Washington, D. C. — Ruski industrijski biroj v Washingtonu poroča, da ima zdaj Rusija okrog dva in dvajset tisoč traktorjev v Rusiji. Lani spomladi jih je imela Rusija okrog pet tisoč, pred izbruhom svetovne vojne pa samo okrog pet sto. Trgovske korporacije, ki so lastnina sovjetske vlade, so lani iz Združenih držav importirale 18,925 traktorjev. Ti traktorji so stali na ameriških pomolih \$9,243,610.

Sovjetska vlada bo še nadalje kupovala traktorje v Ameriki, a obenem jih je pričela izdelovati v svojih lastnih tovarnah, da se pomnoži produkcija in da preneha primitivno obdelovanje zemlje. V svojih tovarnah jih bo Rusija izdelala tisoč pet sto. Skozi prihodnjih dvajset let bo Rusija importirala traktorje še v velikem številu.

Pazite na otroke!

Chicago. — Mrs. George Ray je v nedeljo za par trenutkov pustila svojo dveletno hčerko June samo v kuhinji, dočim je šla obiskat svojo sosedo. June je segla na štedilnik ter prevrnila posodo vrele kave. Par ur kasneje je izdihnila.

Duhoven obojen v ukenjeno četo.

Danville, Va. — Pastor E. L. Moll, ki je bil spoznan krivim, da je zmenjal več ničvrednih čekov, je bil 1. maja obsojen na 90 dni prisilnega dela v takozvanem "chain gangu" (kaznenci, ki priklenjeni na verigi delajo zunaj).

Delegacija ruskih izvedencev je prišla lani se učiti metod za obdelovanje zemlje. Studirala je žita in zemljo, in v kakšni zemlji vsevajo razna žita. Zvezni in državni poljedelski departementi so šli tem ekspertom na roko in posledica tega bo, da Rusija pomnoži svoj poljski pridelek.

Traktorji in umetno namakanje zemljišč bodo igrali glavno vlogo pri pomnožitvi poljedelskega pridelka v Rusiji.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (Izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago in Cincin \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.15 za tri mesece, in za inozemstvo \$5.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oglepaju n. pr. (March 31, 1926) poleg vsakega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite je pravočasno, da se vam ne ustavi list.

STARA RESNICA O PRODUKCIJI IN DISTRIBUCIJI BLAGA.

Kakšnih dvajset let nazaj je bil kredit ameriškega delavca veliko bolj omejen, kot je danes. Kupovanje na kredit je prišlo zelo v modo šele zadnjih deset let. V začetku se je kredit raztezal le na majhen krog produktov, danes pa ni skoraj produkta, ki bi ga delavec ne dobil na upanje. Razpečevanje blaga na upanje je danes postalo splošno.

Delavec lahko dobi veliko več produktov na upanje, kot se je to zgodilo pred dvajsetimi leti.

Ako ima delavec prihranjenih par stotakov, dobi na upanje zemljišče ali pa hišo z zemljiščem vred. Na vseh vogalih vidimo oglase, ki vabijo k nakupu zemljišč in hiš na odplačevanje. To pa ne velja le za hiše in zemljišča, ampak se razteza tudi na druge produkte, ki stanejo precej denarja in ga delavec ne more plačati hkratu.

Na odplačevanje se dobe avti, radio-aparati, pohištvo, razni električni aparati, ki se potrebujejo na domu, obleka, sploh vse, kar stane malo več denarja. Agenti prihajajo na dom delavcev in jim ponujajo najrazličnejše produkte na prodaj, ki jih lahko plačujejo na obroke.

Današnji gospodarski sistem je tako urejen, da delavci veliko več producirajo, kot lahko pokupijo nazaj. Prav nič ne pomaga, ako se produkti prodajo na odplačilo na obroke. Če to odplačevanje produktov na obroke samo zase govori, da delavec ne zasluži toliko, kolikor producira. Ako bi delavec zaslužil toliko, kolikor po njegovi produkti vredni na trgu, bi mu sploh ne bilo treba kupovati ničesar na upanje, ker bi lahko vse plačal v gotovini. Iz tega se da sklepati, da bo delavčeva kupovalna moč nekega dne tako opešala, da ne bo mogel ničesar več kupiti, ako bo tudi imel ugodnost kupovati na upanje in odplačevati na obroke. Z drugimi bolj jasnimi besedami povedano to pomeni, da pride dan, ko delavcu ne bo toliko ostalo od njegove mezd, da bi lahko plačeval obroke od prejšnjih kupljenih produktov. V kapitalističnem svetu to imenujejo, da je človek postal bankrot, ako ne more več plačevati svojih obveznosti, ker so njegove obveznosti veliko večje, kot pa njegova aktiva.

Dokler to zadene posameznega delavca, ne občutijo tega vsi v eni državi ali pa po celem svetu. Ako bi kaj takega zadelo sto milijonov delavcev, tedaj nastane gospodarska kriza, ki ustavi vse toke gospodarskega življenja. In do tega mora priti nekega dne, dokler ostane na čen sedanje kapitalistične blagovne produkcije in distribucije neizpremenjen. Produktov ne izdelujejo sami delavci, ampak izdelujejo jih tudi avtomatični stroji, ki ne prejemajo mezd in ne konzumirajo drugega kot olje in od časa do časa so potrebni popravila.

Produkcija torej narašča, konzum produktov se pa naobratno krči.

In kako naj se odrine ta gospodarska kriza za dalj časa? Mogoče se gospodarska kriza odrine za nekaj časa na ta način, da delavci pokupijo na odplačevanje, kolikor morejo pokupiti in se drže teh odplačilnih obrokov vzlic napakam sedanjega kapitalističnega gospodarskega sistema? Temu bi sledila kreditna kriza mesto gospodarske. Ampak tudi to bi ne rešilo problema. Vsaka kreditna kriza posega globoko v gospodarsko življenje in vpliva zaradi tega na industrijo.

Gospodarskih kriz se rešimo le tedaj, ako se kapitalistični sistem nadomesti s socialističnim. V socialistični človeški družbi bi vsak delavec prejel polno vrednost za svoj produkt, ergo bi lahko zopet toliko izdal za življenjske potrebščine, kolikor so bili njegovi produkti vredni. Ugodnost bi bila tukaj, da lahko vsak človek živi v najboljših razmerah, ki jih more ustvariti celota, to je prebivalci ene dežele ali pa vsega tistega sveta, ki je sprejel socialistični način blagovne produkcije in distribucije. Vsak bi delal z duhom ali pa rokami. Vsi bi torej producirali, in vsi bi imeli pravice do produciranega blaga. Človeška družba bi imela veliko bolj obširne in ugodnejše prilike, da napravi ustanove za poduk, oskrbo starikov, bolnikov itd., kot jih ima v kapitalističnem gospodarskem sistemu, ker bi vsi enako prispevali zanje in imeli enake

pravice do njih. V človeški družbi, ki je sprejela socialistični način blagovne produkcije in distribucije, bi bile gospodarske krize nepoznane reč, ljudje bi bili rešeni skrb, kaj jim prinese prihodnji dan.

SLIKE IZ NASELDIN

S pota.

Imperial, Pa. — Pred par leti je bilo v tem mestu zelo živahno, ker so obratovali rudniki, ali danes je vse mrtvo, kajti niti eden rov ne dela več. Pred letom je prestal obratovati rudnik Imperial, last Pittsburske premogokopne kompanije. Podirli so dipelji, sežgali vozčke in tako ni pričakovati kaj boljšega. Policaji obiščejo tukajšnje rudarje čestokrat in jim voščijo dobro jutro. Tudi kutarji, pravijo ljudje, so zastavkali s kolektami, ker suša je nastala po žepih. Cerkvena služba se vrši le takrat, kadar je kaj v žepu.

Clinton Block rudnik tudi ne obratuje še eno leto, pač pa bi pričel z obratom po mezni lestvici iz leta 1917, ako bi kdo hotel delati.

Markov rov že ne obratuje štiri leta. Več naših rojakov se nahaja v kompanijskih hišah, pa jim grozi družba, da jih izžene ven, ako ne gredo delat po mezni lestvici kot je bila leta 1917. K delu bi jih radi spravili v bližnjo naselbino Cliff Mine.

Tu se nahaja društvo št. 106 S. N. P. J., ki je svoj čas zelo lepo napredovalo. Sedaj ni mogoče, ker v tej okolici so tako rekoč najslabše delavske razmere. Tudi drugim ni mogoče na delo, kajti vse je preveč oddaljeno. Nekateri se vozijo z busom celo v Pittsburgh na delo.

Slovenska naselbina s svojimi domovi leži med dvema gričema, tako da imajo poleti senco od obeh strani, od vzhoda in zahoda. Tam se tudi nahaja jako lep in moderno urejen veliki slovenski dom s klubom, kjer se naši rojaki zabavajo in prireajo razne veselice. Rojaki so zelo naprednega mišljenja in prijatelji med seboj. V cerkev ne hodijo; ob prostem času se največ senčijo doma. Prosveto ima večina doma vsakega hiša. Par rojakov ni moglo plačati lista, pač pa so me prosili, naj jim ne ustavimo dnevnika, da bodo plačali, kakor hitro bodo pričeli delati, vso zaostalo naročnino.

Prav lepo se zahvaljujem tamšnjemu tajniku br. Johnu Vranču in predsedniku F. Avguštinu za nasvete in postrežbo ter Joe Uletu in Johnu Erzenju, trgovcu, ki je zelo priljubljen pri naših rojakih. Hvala tudi Ignacu Pajku za potovanje z menoj na agitaciji. Naročnikom želim boljše čase in jih pozdravljam v imenu vseh naročnikov in članov S. N. P. J. — Frank Lukančič.

Kako je mnenje med rojaki v Clevelandu o S. N. P. J.

Collinwood, Ohio. — Precej časa je že minulo, kar se nisem oglašil v našem listu. Ker sem pa čital v lokalnem listu "Enakopravnost" o financiraju S. N. D., da je dom posodila S. N. P. J. \$100,000 po pet in pol odstotni obrest brez vsakega bonusa ali "komisija", kar se mi zdi jako lepo, mislim, da je potrebno, oglašiti se o tem, da bodo tudi člani S. N. P. J., ki ne čitajo clevelandške "Enakopravnosti", vedeli za ta važen dogodek. "Enakopravnost" je prinesla članek, ki je resnično pomemben ne samo za slovensko metropolo, temveč tudi za celotno članstvo S. N. P. J. V članku se med drugim glasi:

"Korak, katerega je podvzel odbor S. N. P. J., je vse pohvale vreden, toda sigurni smo, da ni storil drugega kot svojo dolžnost napram zavednemu slovenskemu življu v Clevelandu. Bilo je namreč članstvo jednote, katero je akosi dolgo vrsto let najbolj agilno delovalo za naš dom. Ako je sedaj jednota domu posojila dala z nadvse ugodnimi pogoji, je s tem predvsem pokazala svojo hvaležnost in upoštevanje svojega mnogostevnega članstva v Clevelandu. Roka je omila roko in tako je prav."

Tako piše "Enakopravnost". Iz članka lahko prevedemo, da je v vsaki naselbini zavedno slovensko delavstvo grupirano v S. N. P. J. na prvem mestu, ki gradi domove in ustanavlja kulturne organizacije, s katerimi širi izobrazbo v naprednem duhu. A-

ko se ozremo okoli, moramo priznati, da je bilo že veliko storjenega v tem oziru v Clevelandu, kar so čitatelji že videli v Prosveti. Tako je tudi z večerno šolo pod vodstvom sodrugov Šiškočiča in Benigarja. Pevsko društvo "Zarja", socialistični klub št. 27 in večinoma vsa društva obdržujejo v tem domu svoje seje. Odobravanja vreden čin pa bo nedvomno pomagal, da bo slovenska metropola še bolj napredovala in se bomo popolnoma otresli tujeje vpliva. S. N. P. J. pomaga k tej osamosvojitvi. Članstvo S. N. P. J. je gotovo lahko pomagal, da je pri taki jednoti in ima glavni odbor, ki se zaveda potrebe in akcije v pravem trenutku. Odbor je v resnici s članstvom in razume svojo nalogo v političnem, kulturnem in gospodarskem oziru.

Priznati moramo, da so druge jednote še daleč za S. N. P. J. Tu tudi najdemo vzrok, zakaj imajo toliko masčevalnega blatenja proti S. N. P. J. Če se kateri odbornik le malo oglašil v Prosveti, že planejo po njem. Ni dolgo tega, kar je "Ameriška Domovina", in za njo tudi "Amerikanški Slovenec", prinesla nesramno blatenje predsednika gl. porotnega odbora S. N. P. J. "Ameriška Domovina" je dobila zaslužen odgovor od drugega glavnega odborika S. N. P. J., ki je povedal, da so dobili, kar so iskali. Najnovejši čin jednote pa tudi lahko smatramo, da je zadnji udarec njihovi kopirjenju. Pirc zdaj lahko vidi, kaj je obrodila njegova klerikalna setev blatenja poštenih ljudi. Kopel je jama S. N. P. J., toda le sam bo padel vanjo. Poznamo manevre. Zavedali so se, da se bliža kampanja S. N. P. J. za pridobivanje novih članov, zato so se poslužili blatenja, da bi med rojaki diskreditirali glavni odbor in organizacijo samo. Mogočno S. N. P. J. je sama prekrila načrte nasprotnikom za vselej.

To naj jim bo za nauk, da v bodoče ne bodo več prihajali s škodoželjnim namigavanjem in obrekovanjem. To naj bo tudi svarilo tudi srboritim franciškonom v Chicago. Prišli naj bi sem, pa bi videli, kako rojaki vesplošno odobravajo storjeni korak S. N. P. J. Danes tudi vse slovenstvo v Clevelandu govori o tem. Stopi k sosedu, stopi na cesto ali kamorkoli, povsod boš slišal rojake odobravati, da je S. N. P. J. storila pameten čin. In tako tudi vsakdo priporoča S. N. P. J. kot najboljše, ki se zaveda svoje dolžnosti napram članstvu.

Nasprotniki najbrže ne bodo preboleli tega najnovejšega udarca. Ne moremo pomagati. Sami so hoteli tako in so tudi sami največ pomagali k temu. Vsa čast pa gre glavnemu odboru. Tako naprej, mi smo z vami. Uspeh je siguran. Članstvo se ne ozira na blatenje naših temnih nasprotnikov in njih zaveznikov, ker vem, da delajo le v svojo korist in hočejo napraviti škodo delavstvu. Vemo tudi to, da so plačani zato, da držijo mase v nezavednosti. Teda masa se počasi vendarle zavedajo in prišel bo čas, ko bodo spregledali val. Takrat bo tudi konec izkoriščanja.

Zivela S. N. P. J. — Joseph Presterl.

Glas iz Kolorada.

Louisville, Colorado. — Nekateri pravijo, če bi se nikdo ne oglašil, da bi bila Prosveta prazna, kar ne verjamem. Verjamem pa, ako bi se vsi oglašali pogostoma, bi se merala Prosveta še bolj povečati, kakor se je zdaj. Jaz sam sem bolj pri zadnjih, namreč da se oglašim vsakih par let, ali še toliko ne. Sem tako kakor mnogi dopisovalci, ki pravijo, da rajši čitajo kakor pišejo.

Delavske razmere so tu skrajno slabe. Dela skoraj nič ni in srečni se štejejo oni, ki ga imajo. Slovenci smo samo štirje v tej naselbini, vsi z družinami; samski ni nobenega. Jaz jako rad čitam "Zarkomet" v Prosveti. Reči moram, da ni res, kakor piše "ničla s hribov", da se mnogi čitatelji ne strinja s takim pisanjem; nasprotno je veliko čitatelj Prosvete, ki se nikdar v listu ne o-

glasijo, pa vendar ga vestno čitajo. Tako se tudi jaz nisem oglašil celih pet let. S Prosveto pa sem vendar jako zadovoljen, kakor tisoč drugih. Gospod s hribov naj tudi to upošteva, da oni, kateri dobivajo "A. S." za glasilo, ga niti polovico ne čitajo. Vsekakor so mnogi deležni obilo smeha radi budalosti na onim počenčanem "polju".

Dosti sem jih že ališal, da nimajo kaj čitati v A. S., ker ena stran ni drugega kakor popisana z budalostmi blokečega "pisatelja" s hriba, na drugi so samo za delavstvo prav nič važne stvari, na tretji je samo hinavsko zavijanje, četrto pa okupirajo oglašil s križci in škapulirji. Dokaj resnična je bila slika v Prosveti pod "Zarkometom", ko je premožg povedal, da ni bilo premožga, ker je streljal z "A. S." Skoda, da slik ni več v "Zarkometu".

Kimski hlapec naj nikar ne misli, da narod tako verjame kakor on piše. Če bi vedel, kako ljudje mislijo o njem in njegovih privržencih, bi takoj prenehal s pisanjem, ako ima le trohico samezavesti in spoštovanja. Iz njegove pisave sicer dovoli dobro vidimo, da je moral precej hlač strgati po šolskih klopih, toda to je tudi vse. Za kaj praktičnega ni, ker latinski pregovori, dogme, razkladanje iz liturgike in vse ališeno njegovo pisanje je neumljiv brez vsake praktične vrednosti.

Saj bi tudi mi lahko dosti napisali o zabilih duhovnikih in njih pristaših, da, debelo knjigo bi samo Slovenci lahko spravili akupaj o tem predmetu; toda pustimo jim veselje. Naj žive v svoji blaženi ignoranci.

Pozdrav čitateljem Prosvete. — J. K.

IZ PRIMORJA

Izzeljevanje. Tudi iz Črnege vrha nad Idrijo se izzeljujejo posetniki. Nedavno jih je oddlo zopet deset v Jugoslavijo. Gospodarsko stanje se je v deželi sploh poslabšalo. Vojni čas pa je tudi mnogim ljudem zavedel v nekako težnjo po brezdelju ali lahkem zaslužku. So ljudje, ki se jim zdi kmetkato delo zelo poniževalno. To so žalostne pogoje razmere. Oblasit bi se morala zavzeti za veliko pomoč kmetijstvu, ali tako pomoči ni, davščine pa se nanašajo vedno nove. Gozdovi se sekajo, da se krijejo dnevene potreščine in se plačujejo davki. Kaj bo?

V Slednju pri Trstu je bil 24. februarja t. l. ponoči v temi napaden od neke ženske 42letni mešar H. Sancin. Strel je Sancina težko ranil. Zdravil se je najprvo v bolnici, nato doma, končno zopet v bolnici, kjer je 14. apr. preminul. Kdo je streljal nanj? Sumi se, da je to storila njegova žena, ki je bila prepirljiva in je nekoč Sancinu vrgla v obraz vrelo vodo. Sancin je takrat izgubil levo oko. Sancinova žena se nahaja v preiskovalnem zaporu.

S polja vodo

Prof. Michelson proučava hitrost svetlobe.

Chicago. — Profesor A. A. Michelson s čikaške univerze je sedaj na potu v Pasadena, Cal., kjer bo na Mount Wilson observatoriju nadaljeval s svojimi študijami o hitrosti svetlobe. Profesor Michelson je s svojimi nedavnimi eksperimenti potrdil z dokazi nekatere dele Einsteineve teorije. Znanstveniki upajo, da bo prof. Michelson zmehil hitrost svetlobe z mnogo večjo natančnostjo, kot je bilo to kedaj storjeno.

Na imenovani zvezdarni je profesor Michelson zmehil premer ogromne zvezde Betelgeuse. Pri merjenju se je posluževal svojega interferometra, ki ga znanost smatra za najbolj točen in natančen instrument, kar jih je bilo kedaj iznajdenih.

Priča mora ggrati po pasje.

New York. — Violet Thomle toži Adelino Moran za \$100,000 odškodnine, ker jo je ogrizel njen pes. Med obravnavo 29. aprila je državni pravdnik vprašal tožiteljico, kako je pes renčal, ko jo je napadel. "Graarrrrr!" je demonstrirala tožiteljica.

VRTNARSTVO

O obdelovanju vrta. — Vsaka gospodinja ve ceniti vrednost vrta za gospodinjstvo. Saj nudi vrt družini razno dobro in zdravno hrano. Najboljše lego imajo vrtovi, ki jih ščiti zidovje proti severu in ki so proti jugovzhodu in zahodu odprti. Če je tudi kak kotiček bolj senčnat, to nič ne de, tam nasadimo tisto zelenjavo, ki ne mara preveč sonca. Zemlja na gredici naj ne vsebuje nobenih snovi, ki se niso strohnele, izločiti je treba torej kamenje, les, črepine itd. Istotako ne smeš gnojiti s nesrečnim gnojem, torej n. pr. s streljo, s slamo ali listjem. Gredice ne smejo biti preširoke, pol drug jardi bo zadostoval in tako lahko tudi sešes z rokama od števce do sredine. Gredice za kumare in buče pa naj bodo širše (do 3 jarde). Ko si določiš tudi poljubno dolžino gredice, izkopljaj 30 do 40 palcev globoko jamo in jo napolniš z dobro črno prstjo tako, da bo gredica nekoliko višja od ostale površine. Na istih gredicah ne smemo vedno saditi iste zelenjave. Če je gredica nanovo pognojena, ponadi solato, špijajo in kumare, prihodnje leto pa čebulo, korenje, repo, redkvico in zgodnji krompir, vse drugo (grah, fišol, itd.) sadil v tretjem letu. Ko smo vse posadili, ne smemo prenehati s delom. Treba je zelenjavo presajati. To izvršimo najbolje po datju na kak oblačen dan ali pa zvečer po solnčnem zahodu. Ob suhi je treba na vrtu pridno zalivati, a moramo tudi okopavati in pletti.

Kako zatremo polje na vrtu? — Dobro sredstvo za uničevanje poljev je moka iz svežega špagnega apna in cement. Apno in cement umorita polje pa le tedaj, ko prideta v dotik s njim koše, radi tega je treba trošiti zjutraj pred osmo uro, ko lezejo polji okrog. Mladi polji poginejo takoj, za stare polje pa se priporoča še drugo sipanje, ki se vrši do 15 minut po prvem. Kdorktosi apno ali cement, naj si uči miše po končanem delu roki in obraz z oljem, potem šele z milom in vodo. Dobro sredstvo je tudi posipanje gredic s čiškim solitrom, superfosfatom in kalijem, a nočna vlaga in dež jih hitro izperejo, ravne tako tudi prej omenjeno apno. Izborno se je obneslo sledeče sredstvo: V majhne skodelice natočimo za prst piva in jih zakopljemo zvečer do roba v zemljo. Polji se spuste v te skodelice in pivo jih umori.

RAZNO

Velika ležišča železa v Rusiji. Iz Moskve poročajo uradno, o odkritju velikih ležišč železa v Rusiji. V okolici Kuraska se nahaja že več let na delu znanstvena ekspedicija sovjetske vlade, ki je iskala nova ležišča železne rude in katere delo je sedaj kronano z odličnim uspehom.

Magnetna polja blizu Kursa so v zvezi s polji magnetnih rud na Skandinavskem polotoku ter na Finskem. Kakor znano, ima magnetna igla v bližini takih polj posebno deklinacijo. Z magnetometrom je mogoče ugotoviti, če se nahajajo pod zemljo rude, ki imajo magnetne lastnosti. Nemagnetne mineralije, n. pr. svinčev sijajnik, železni in bakreni krček je mogoče izslediti s pomočjo električnega toka, ki ga spuste pod zemljo in ki raziskovalcem pove, kaj se nahaja v njeni globini. So pa še druga sredstva, s katerimi raziskuje moderna znanost zaklade pod zemeljsko skorjo. Važen pripomoček je n. pr. neke vrste tehnična, ki ima to lastnost, da se vrtil in pod pritiskom posebnih okoliščin tudi ustavi. Ta tehnična se ravna v prvi vrsti po specifični težji posameznih rud.

Odkritje novih ležišč železne rude pomenja za Rusijo naravnost novo dobo v razvoju njene gospodarskega življenja. Posebno danes, v času velikega razmaha tehnike in mehanike pomeni izsleditev novih ležišč zelo važen dogodek. Po dosedanjih poročilih cenijo strokovnjaki nova ležišča na približno 20 milijard ton rud. Če je to res, bo ro-

ZARKOMET

Zakaj začetek?

Neumrjocje je tisto, kar se nikoli ne rodi.

Eden zadostuje.

Dovolj je, če ima delavec bossa ali bossa "tam, kjer dela in si služi svoj kruh. Drugega bossa mu ni treba. Kdor ima poleg tega še bossa doma in še kakage drugega bossa čez njegove misli, je trikratni suženj.

Fovej mi, koliko bosov imaš in povem ti, koliko hlapcev je v tebi.

Tako je rekel tudi Tat.

Mussolini je rekel, da bo fašizem za vedno vladal v Italiji. In ko Italija pogine, pojde fašizem v nebesa...

Stric se je zmotil.

Sheboyganški Černe pravi, da bodo uredniki Prosvete "zopet zakokodakali", ko prečitajo njegovo najnovejšo farovško klobaso. Prosimo, mi ne kokodakamo. To dela je kutarski štab, kadar kakšna "členka" iznese prvo jajce, ki je navadno brez lupine. Najmanj dva meseca bodo zdaj kokodakali.

Novice iz Sheboygana.

Pred nedavnim je neki rojak priredil "party" za svoj god in povabil svoje sosedo in več prijateljev. Med gosti je bila tudi žena, ki je priljubljena Černetova reportarka. Poleg nje je sedel njen mož, ki je povedal tole: "V starem kraju smo imeli ženske, katerih posel je bil, obrekovati ljudi in prenašati pošte ter laži. Med nami Slovenci v Sheboyganu pa naš gospod župnik to vse sam opravi." Do tistemu rojaku radi pritrdimo mi vsi, ki ljubimo resnico. — Resnicoljub, Sheboygan, Wis.

Ali je pomagalo?

Černe nas je prej imenoval socialpatrijote, zdaj pa smo samo še rdečkarji. Tudi druge surove izraze je opustil v svoji zadnji dolgi klobasi. Odzivi "ničel" se vsekakor zdeli v črno.

Argumentiranje po orgljah. Trunk pravi: "Jaz imam s puhlimi glavami dosti opravka." Čemu dosti opravka s puhlimi glavami? Le puhla glava si nalaga toliko nepotrebnih opravkov.

"Če so dokazi podobni sovam, jih Atene pač odklanjajo," je zopet njegov argument. Zelo učenjaško! Dokazi, ki jih je Galileo nosil v Atene (Rim!), so po tej logiki tudi bili sove.

Teorija in praksa se zelo razločujeta pri bogatih socialistih (kot je lady Cynthia Mosley). Naravno — dokler socialisti živijo v kapitalistični družbi. Nikdar pa še niso socialisti rekli, da rešijo ekonomske vprašanje z razdelitvijo premoženja.

"Burbank je bil frazar." — Vsi, vsi so frazarji, ki odklanjajo religiozni bunk.

"Človek, ki ne živi po Spasiteljevi morali, se izpremeni v bestijo (Trunk piše "bestijo")." Socialno življenje vseh plasti pa dokazuje, da je "ovčja morala" že dvatisoč let bankrotna! "Tudi budalost je večna." — Da, bila bi, če bi ne bilo razvoja! Tako pa bo budalost, ki izvira iz bajk o supernaturi, podlegla. Vprašajte Millikana, kako si on predstavlja svojega boga: li kakšna avtoriteta je Coolidge? Galileo, Kepler in Newton so bili velemni, ki so podrli stebre starih bajk. Kdaj se je pa Darwin spreobrnil? Mar po svoji smrti? — Zdrava pamet naše dobe je že davno zavrgla ustvarjenje!

K. T. B.

Potem.

Ona: Ko bova poročena, bom s teboj nosila vse križe in tešave.

On: Če ti pa povem, da nimam nobenih.

Ona: Ko bova poročena, prvim.

dila ta reč še dalekosežne rezultate ne samo za Rusijo, ampak sploh za Evropo.

Vesti iz Jugoslavije

Pri sarajevski borzi dela so ugotovili, da se na bosanskem ozemlju nahaja okrog 1000 tujezemskih delavcev, ki so pa že zaposleni od leta 1922.

Stridesedanski post si je naletel hercegovaški trgovec Vitković, pristal ekstremno pobožna, ki je 23 dni in v teh dneh ni povzročil drugega, kot dnevno nekaj tople vode in v njej raztopljen kosček sladkorja. Post ga je tako izsušil, da je le malo upanja, da bi post dokončal; kajti verjetno je, da prej podleže smrti. Pa pravijo, da vera propada!

Sneg in toča v okolici Maribora. V okolici Maribora je pred nekaj dnevi po gričih zapal sneg. V nekaterih krajih je padala toča.

Delavec Ivan Špenko, doma iz Vesca, star 32 let se je v operaciji v Gamelnjah smrtno ponesrečil. Ubil ga je električni tok. Zapuša šeno in tri nedoročene otroke.

V Gamelnjah se je obesil Cih Ivan, po vsej okolici znan kot "Planinski ročca". Po poklicu je bil rudar, posejal je vse planine in zalagal celo okolico z "zlatimi jabolki" in encijanom. Proti zadnjemu se je udal pred radijsko kaseto. Obesil se je baže radijske gorčice, ker ni mogel dobiti toliko denarja, da bi se fotografiral in fotografijo potem poslal bratu v Ameriko.

Čuvaja v tobačni tovarni Ivana Oblaka je na domu na Mirju, ko se je vrnil iz službe, zadela kap. Našli so mrtvega v postelji, ko so ga klicali h kosilu.

Čudna je usoda naših vlad, še bolj čudna usoda naših ministrov in vodilnih mož javnega menja in političnega udejstvovanja. Na pomlad smo se preokrenili in četvetje poganja bujno, bujno cvete tudi vladna kriza in sili k višku, k popolnemu razcvetu. Radije je igral in izigral radikale, kakor jutke jih je anemal s političnega odra in jih postavljal v rezervno, sam pa igral dalje, dokler ni izigral tudi sam in je na odru ostal samo Uzunović in s kratko gesto v rezervno pomaknil Radića in njegove pomočnike. Taka je danes usoda Radića, ki je hotel pometati, pa je pod metlo prišel sam. Špekuliral je na notranje ministristvo, špekuliral v mislih še kaj več, pa je zgubil še prosvetno ministristvo, o katerem je trdil, da ga je do dobra spravil v red. Pa tudi Pašiću je slabo predlo in izpredlo se je tako, da je s Radićem vred na cesti, če ne na cesti ne, je pa vsaj za nekaj časa izoliran in odtrgan od ministrskega predsedništva in bo moral hotel ali nehoti stopiti v opozicijo v bratovščini Korošca, Radića in mogote tudi Pribečevića. Ni prijetna taka degradacija, pa Radić in Pašić jo bosta že prenesla in prebolela, ker oba baje precej upata in je upanje tudi kos življenja, ki dostikrat pripomore k optimizmu. In če ni nihče optimist, je optimist Radić in je optimist celo Pucelj, ki se bo za nekaj časa lahko spočil od naporne dela. Saj vreme je lepo in pomlad cvete v bujnim razkošju.

(Zadnje poročilo iz Beograda pravi, da je Radić zopet prosvetni minister. — Op. ur.)

Kdo dela draginjo? V naši državi, ki je v prevesni večini agrarna, so življa sorazmerno z drugimi državami, recimo Švicom, najdražja. Zivnorej je pri nas zelo razvita, vendar je pa meso silno drago. Zakaj, nam odkriva interesanten slučaj v Tomačevem pri Ljubljani. Obrtnik, mizar in kmet sta imela naprodaj vsak po 1 kravo in neki mešar je ponudil kar na čez za obrtnikovo kravo 5000 kron, za kmetovo pa 3000 kron. Spustila se pa nista v kupitjo, temveč živinčeti zaklala sama in razprodajala meso, in sicer po 40 kron kilogram, najcenejše meso pa po 45 kron kilogram. Seveda sta ga kuhala tudi za domače potrebe in to mesec dni. Pa vendar sta izkupilja za meso, čujte in strmite, kmet 6500, obrtnik pa 9000 kron. Ljudje so dobili poceni meso, oba pa spravila lep dobiček.

Most se je podrl na potu iz Rimskih Toplic do Jurklostra. Kmet je peljal čez most pretežno naložen voz, dasi je most vzdrl samo 1200 kg. Pri zrušitvi mostu se je zgodila znatna nesreča.

Španska bolezen ali influenza, ki je v zadnjih mesecih po Sloveniji močno razsajala in zahtevala tudi mnogo človeških žrtve, se je sedaj pojavila tudi v Dalmaciji, kjer je bila zadnjič razširjena leta 1918. Bolezen pa, kakor poročajo iz Splita, ni težke prirode.

Umrli v Ljubljani. M. Sterle, zasebnica, 75 let. — Marija Nagode, delavčeva žena, 63 let. — Alojzija Končič, hči dnarice, 2 leti. — Martin Škrajnar, voznik 19 let. Ana Žitnik, hišarica, 37 let. — Ivan Oblak, čuvaj tob. tovarne, 67 let. — Mihael Bosak, ključavničar, 50 let. — Lovrenc Zorman, užitar, 57 let. — Janez Ozvaldič, zasebnik, 37 let. — Tezija Klein, zasebnica, 49 let. — Tomaž Kosec, bivši zidar, 83 let. — Marija Čepun, zasebnica, 47 let. — Jozef Resnik, mizar, varjenec, 23 let. — Angela Babka, trgovka, 34 let. — Zdenka Prešeren, hči čevljarkega mojstra, 4 leta. — Matija Dolar, delavec, 65 let. — Jasp Napret, trgovski potnik, 40 let. — Magdalena Eppich, zasebnica, 53 let. — Marija Šumi, hči bajtarja, 4 in pol leta. — Elizabeta Vrhovšek, žena hišarja, 40 let. — Josip Renko, posestnik, 60 let.

Statistika umrlih v Mariboru. V mesecu marcu je umrlo v Mariboru 51 oseb, iz javne bolnice pa je bilo prepeljanih na pobriško pokopališče 21 umrlih oseb.

Vedno nova razkritja. V respektu in pokornosti, spoštovanju in čiščenju trepeče pred ministrom jugoslovanske državnice. Izprta, preganjanje in uničenje je promptno plačilo za vsako nepokorščino in upornost. Pri tem pa je postal boj proti korupciji v jugoslovanskih ministrstvih državni problem. Danes ne govorijo več, da je sporazum med narodnostmi v državi prva in glavna potreba. Ne. Danes propovedujejo, da je najvažnejše, da se zatre korupcija, ki se je bohotno in strašno razpasla po državnih uradih in ministrstvih. Razkritja inspektorja Stojadinovića o Pašićevih aferah so le del neštetihih grdihi kupčij, ki jih je nekontrolirano vršila na državni račun belgajska porodica. Sedaj pa je tudi Radić povedal dve prav zanimivi in zelo značilni stvari o Stojadinoviću: Stojadinović je bil finančni minister, obenem pa namestnik angleško-srbske banke. Kje je tu sploh mogoča objektivnost? Kaj čuda, če je bilo Stojadinovićev ministrovstvo zlatoda in zavidihih dobičkov za to banko. Pa še boji grda je druga afera: "Standard Oil Company", ki prodaja petroleje in bencin v naši državi, je imela za ministri tako dobre in uspešne poslovne zveze, da je prihranila samo na davkih 23 milijonov dinarjev. Odkriva se korupcija, razkrivajo se sleparije, pokorščina in respekt pa mora slediti, kajpak izkazovati jugoslovanski državljan sebišnemu in korumpiranemu ekspozentu.

Analizabilizem je v naši državi trdovratna bolezen, kot so krize trdovratna bolezen naših državnih funkcionarjev. Po zadnjih statističnih podatkih ima Slovenija 5 odstotkov analifabetov, Hrvaška 70 odstotkov, Srbija pa celih 90 odstotkov. Človek bi obstrmel ob teh številkah in če se vsmili v te številke, se ne bo čudil, da je mogoče posameznim strankam uganjati take politične malverzacije. Kajti 90 odstotna analifabetska množica je samo eksploatacijski material, ki prav dobro služi močnejšim strankam.

Zanimiva statistika. Te dni je bila v Franciji objavljena statistika obsojencev za časa vojne. Med vojno je bilo obsojenih 67.000 Francozov na celotno zaporniško kazen — 300.000 let.

Agitirajte za "Prosveto"!

Črnogorci se bori za prostost

22 let se že bori — najprej za življenje, potem pa za prostost. Spoznan je bil 1. 1905 krivim umoru.

Washington. — V Rochesteru, N. Y., ima malo brivnico Vuco Perović, ki je po krvi Črnogorec ter jugoslovanski državljan. Že dvaindvajset let vodi Perović ne navadno bitko. Najprej se je boril za svoje življenje, potem pa za prostost. V kratkem pa bo ta njegova dolgotrajna bitka zaključena.

Leta 1905 je bil Perović spoznan krivim, da je v Alaski umoril Jacoba Jacona. Obsojen je bil na smrt na vislicah in vrhovno sodišče je smrtne obsodbe potrdilo. Predsednik ga ni hotel pomilostiti in tako je bil Perović takorekoč pod viličami. Zadnji trenutek pa se je njegovemu zagovorniku posrečilo izpolniti preložitve eksekucije. Po večkratni preložitvi je bil leta 1908 določen dan za eksekucijo. Perović pa se je še enkrat obrnil na predsednika Združenih držav in to pot je bila njegova prošnja uslišana. Obsodba je bila spremenjena s smrti na dosmrtno ječo.

Šestnajst let je Perović prebival v ječi. Leta 1925 pa se je obrnil na neko zvezno sodišče v Kansasu z nenavadno zahtevo. Izjavil je namreč, da je nepostavljeno zaprt, kajti obsojen je bil na smrt, a kazen je bila v bistvu in značaju spremenjena potom tistega pomiloščenja, katerega pa on ni nikdar sprejel oziroma odobril. In sodišče ga je oprostilo v smislu habeas corpus postopanja.

Vlada je vložila priziv in sedaj ima zvezno prizivno sodišče osmega okrožja zadevo v rokah. Sodišče mora odločiti, ali se smatra pomiloščenje za pogojno, to je, da li mora obsojeni pomiloščenje sprejeti, da postane veljavno; dalje, če ni Perović s svojim dolgoletnim molkom v ječi izrazil svoje odobritev pomiloščenja; in odločiti mora tudi, če je bilo pomiloščenje v resnici sprememba kazni v bistvu in značaju, in končno, če se ni tisto zvezno sodišče, ki je Perovića izpustilo, zmotilo, ko ga je izpustilo iz ječe.

Hoover protestira proti osemu na kavčuk

Njegov protest je prišel po ovinkih v javnost. — Ameriškim kapitalistom se priporoča, da spravijo pod svojo oblast nekontrolirane vire za sirovine v tujemstvu.

Charleston, S. C. — Trgovski tajnik Hoover je na nedirekten način protestiral skozi Kleina, ravnatelja biroja za domačo in tujo trgovino, proti britanskemu navijanju cen za sirovine kavčuk.

Klein je govoril v Charlestonu pred Društvom za tujemsko trgovino, ki je obdržavalo v tem mestu svojo konvencijo. Ožigosal je Veliko Britanijo zaradi previsokih cen za sirovine kavčuk, izjavil je, da mora Amerika prejemati sirovine za industrijo iz tujemstva po prilični in nepretrajni ceni.

Naglašal je, da so komercialni stiki v nevarnosti, ker se cene za izvozne sirovine določajo. Preden je bila izrečena ta grožnja proti britanskim trgovskim stikom, je bila podana izjava, da Amerika ne določa cen za izvozne sirovine v druge kraje. Klein je poudaril, da je več kot deset milijard ameriškega kapitala naloženega v tujemstvu. Ta denar je vložen v bakrenih in železnih rudnikih, naložen je v podjetjih za proizvodnjo papirja, lesne kaše, srebra, asbesta in kavčuka. Svaril je pred določanjem cen, kajti ameriški kapitalisti poldejo v tujemstvu, da najdejo nekontrolirane vire tega materiala.

AVTOMOBILI ZAHTEVALI ŽRTVE V NEDELJO.

Vaaga skupaj je bilo letos v Chicagu ubitih 248 oseb, — največ otrok.

Chicago. — Število avtomobilskih žrtv stalno in naglo narašča. V nedeljo so bile pri avtomobilskih nesrečah v Cook okraju, to je v Chicagu ter par predmestjih, ubite tri osebe. Od 1. januarja pa do 2. maja je bilo ubitih vaaga skupaj 248 oseb. Med temi žrtvami je največ otrok, ki so povoženi na ulicah, tjer se igrajo, ker večina čilaskih otrok se nima kje druge igrati.

Osemletni George Jaciuk je bil ubit, ko je tovarni avtomobil njegovega očeta Williama Jaciuka na 24. cesti in Oakley ave. trčil v avtomobil Antona Barta. Dečko je sedel zraven svojega očeta. Ko je oče v trenutku potegnili zavore, je sina vrglo naprej skozi šipo. Prerazana mu je bila glava šila in umrl je par trenutkov kasneje.

Frank Weiglas, 25 let star, je umrl v okrajni bolnici na pokopljah, ki jih je zadobil v soboto, ko je padel pod svoj tovarni avtomobil.

Sam Tuart, 24 let star, je v petek zavozil v nek železen drog ter s tem prepročil trčenje z nekim drugim avtomobilom. Zadolbil je pa tako težke poškodbe, da je v nedeljo na njih umrl v bolnici.

Zadnji teden je bil pri trčenju neke poulične kare in nekega tovornega avtomobila na Parnell ave. in 55. cesti ranjen William Zahringer. Ranjenca so odpeljali na bližnjo policijsko stano, kjer so ga obržali čez noč. Kmalu po izpustitvi naslednjega dne pa umrl na možganski krvaviti. Njegovi sorodniki trdijo, da mu policija ni poskrbela primerne zdravniške pomoči. Sedaj je uvedena preiskava, da se ugotovi, kdo je kriv Zahringerjeve smrti.

Zaplenili parnik z velikim tovarom žganja.

New York. — Carinski pregledniki so v četrtek zvečer priveli nazaj v New York parnik "Eker", ki so ga v Hudson reki v bližini mesta Yonkers zalotili z veliko množino žganja. Val tančik so bili polni žganja. Cela posadka — deset mož in častnikov — je bila aretirana.

Musolini zopet razžaljen.

Florence, Italija, 3. marca. — Malvina Fregioli je prva Italijanka, ki je bila obsojena na osem mesecev zapora, ker je po novem zakonu razžalila Musolinija, ko je izrekla o njem nekaj kritičnih opazk.

279 žganjara razbitih v Chicagu

Suhaški komisar Yellowley poroča v Washington, da je skoro popolnoma osušil Chicagu, toda Čikažanom ni nič znano o kaki suši.

Chicago. — E. C. Yellowley je v ponedeljek poročal v Washington o svojem delovanju in uspehih tokom zadnjih sedem mesecev: to je tokom dobe, kar je on vrhovna suhaška glava za Illinois, Indiana in vzhodni del Wisconsin. V poročilu sam sebe prav lepo pohvali ter malo manjka, da ne izjavlja, da je Chicagu najmanj tako suho kot Sahara. Čikažani se seveda lahko iz srca nasmejejo temu suhaškemu poročilu; ki je v resnici suho, zlasti kar se dejstev tiče, kajti dejstev je v njem bore malo. Yellowley ponočno pripoveduje v svojem poročilu, da je bilo v sedmih mesecih v Chicagu razbitih od njegovih agentov 279 žganjarskih kotličkov vseh vrst, od prav majhnih, pa do velikih mbedernih. Pozabil pa je povedati, da "obratil" v Chicagu najmanj desetkrat toliko kotličkov kot jih je on uničil, torej da tistih 275 kotličkov za "mokri" Chicagu ne pomeni veliko.

Yellowley napoveduje, da bodo njegove sile podvojile svoje suhaško delovanje sedaj, ko se začnejo vroči meseci. Posebno piko bodo imeli na pivovarne.

Yellowley je pozabil v svojem poročilu povedati, da vkljub vsemu njegovemu prizadevanju se mu ni posrečilo popolnoma zatreti čikaške mrokrote in da ni nobenega izgleda, da bi se mu to kdaj posrečilo. Čikažani — kot večina Amerikancev — ne marajo prohibicije in sploh nobenega kršenja osebnih svobod.

PISMOKI ZASTAVKALI.

Paterson, N. J. — V Koli Paterson Talmud Torah, v kateri židovski pismouki razlagajo biblijo starega testamenta, je nastala stavka učiteljev. Vseh učiteljev je šest. Solako vodstvo je odločilo enega učitelja in na to so njegovi tovariši zastavkali.

STAVBINSKI DELAVCI OBNOVILI MEZDNO LESTVICO V MOLINU, ILL.

Moline, Ill. — Tukajšnji tesarski delavci, zidarji in strojniki pri samotežnikih, so sklenili novo pogodbo s stavbinskimi delavci. Tesarski delavci prejmejo po \$1.12 1/2 na uro, zidarji pa po \$1.37 1/2.

VELIKA INDUSTRIJSKA VOJNA V ANGLIJI JE ZDAJ V TEKU; GENERALNA STAVKA JE POPOLNA.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Hyde Parku v Londonu. Policija je razgnala izrednike. Nekaj oseb je bilo ranjenih.

Vlada je že v soboto izdala odlok, da se do preklica ne sme izvažati premog iz Anglije. Policija v štirinajstih škotskih okrajih je ukazala zapleniti vse orožje, ki je v rokah privatnih oseb.

Izjava MacDonalda.

London, 3. maja. — Ramsay MacDonald, bivši delavski premijer, je izjavil, da je krizo povzročila kapitalistična mašina, ki se je potopila in posledica je splošna brezposelnost. Industrija premoga je najbolj prizadeta. Naša naloga — je rekel MacDonald — je, da transformiramo kapitalistično Anglijo v nekaj boljšega.

Dalje je MacDonald rekel, da generalna stavka ni signal za kakšno revolucijo, toda če pride ta teden revolucija v Angliji, se ne bo moglo angleško ljudstvo prilagoditi novim razmeram brez političnega boja, industrijskega ruširanja, narodnega kaosa in stradanja.

Pasja steklina v Danville, Ill.

Danville, Ill. — Tukaj se je pasja steklina tako razpasla in razžirila, da so mestne oblasti odredile, da mora vsak svojega psa imeti zaprtega, dokler se razmere ne obrnejo na bolje.

ALI ZA ZAMORCE NI ZASČITE?

Tako vprašuje Unija za ameriške civilne svobodščine gvernerja New Jerseyja.

New York, N. Y. — Dr. Harry F. Ward se je v imenu Unije za ameriške civilne svobodščine obrnil na gvernerja države New Jersey in zahteva strogo preiskavo glede nastopa policije v Carteretu, N. J. V tem mestu je kakanih sto petdeset belopoltnikov navailo na zamorski okraj in s požigom in streljanjem kazalo svojo oliko in izobrazbo. Policija se ni genila in mirno gledala, kako ti belopoltni divjaki razsajajo v zamorskem mestnem okraju. Polleja je pričela gibati šele tedaj, ko je bila ona cerkev že požgana do tal in so bili zamorski domovi oblegani od belopoltnih divjakov, kakor da je v mesto vdrla sovražna vojska, zamorci so pa bežali na vse strani, da si rešijo golo življenje.

Belopoltna drhal je lahko počela, kar je hotela. Divjala je, ugrožala je moške, zamorke in deco. Obnašala se je tako, kakor antisemitska drhal ob času carskega režima v Rusiji, ko so bili židovski progani svoje dni vsakdanja zabava caristične drhali. Dr. Ward ožigosa v spomeniku to drhalsko početje in zahteva, da se uvede preiskava in krivci strogo kasnujejo.

S sekro obvarovala svojo čast.

Chicago. — Joe Isawin, 29 let star, je na razne načine poskušal pridobiti si naklonenost svoje gosposdinje, 25-letne Ane Simeteki. V nedeljo se je Isawin spravil nad Ano s sekro. Ampak je slabo naletel. Namesto par veselih uric ali trenutkov v objemu mlade gosposdinje je dobil s sekro, ki mu jo je istrgala iz rok, po glavi. V bližnji bolnici so mu glavo sašili, nakar so ga odpeljali v zapor, kjer sedaj premišlja, da sila v ljubezni ni vedno priporočljiva.

Gospodinjaki kotiček

(Priprava M. A.)

Goveja pečenka (Pot Roast).

Vzemi:

4 do 5 funtov govejega mesa (v stegnu),

1 skodelico čebule,

1/2 skodelice korenja (drobno zrezano, kakor tudi čebula)

1/2 skodelice zelene,

2 stroka česna,

1/2 skodelice masti,

nekoliko aluminie, soli in popra.

Raztopi mast, prideni zelenjavo in nato položi na vrh zelenjave meso, katero si prej dobro naskipala s česnom in slanino. Potrosi meso s soljo, poprom in moko. Duši meso, da bo lepo rumeno (pri tem pa pazi, da se ti ne prismoči, sicer bo grenak okus). Potem prilij 1 skodelico vode, pokrij dobro in kuhaj zelo počasi tri ure. Dolij nekoliko vode, ko se pokuha.

Vzemi meso ven in napravi omako, kot že omenjeno.

Goveja pečenka (y pact).

Naredi jo iz:

5 funtov govejega mesa (v stegnu),

1 žličico popra (celega),

1 žličico čebule in čitav (all spice),

3 žličice soli,

1/2 skodelice octa,

1 zrezano čebulo, 1 strok česna, 2 lovorjena lista, komadič limoninega olupka, par listov majorana in 3 pinte vode.

Zmešaj vse skupaj in obriljbi meso z mešano dišavo. Položi vse skupaj v globoko posodo, pokrij in pusti v hladnem prostoru tri dni. Obrni meso vsaki dan dvakrat. Ko vzameš meso ven, ohrani eno skodelico soka (pace), obrilji meso, deni ga v kozice in prilij 1/2 skodelice vode, pokrij in kuhaj zelo počasi tri ure. Vzemi meso ven, prideni žlico moke, 1/2 skodelice vode. To je tudi omaka k mesu.

"Chicken Fricasee."

Zreži očičeno kokoš na komade in jo deni v primerno posodo. Pridaj 1 čebulo, par listov petršilja, par listov zelene, lovorjev list in 1 žlico soli.

Polij meso z mirzo vodo in pusti, da zavre ter kuhaj, da bo mehko. Napravi omako takole:

Raztopi 1/4 skodelice masla, prideni 1/2 skodelice moke, dobro zmešaj in prilij 2 skodelici juhe (v kateri se je kuhala kokoš), 1 skodelico smetane in končno 2 rumenjaka, 2 žlici drobno zrezanega petršilja, soli in popra. Pazi, da je omaka brez kep (lumps). Prideni omaki kokoš in pusti, da počasi nekoliko zavre.

Nadevani marancani (eggsplant).

Prereži marancan na polovico (po dolgem) in kuhaj v slani vodi petnajst minut. Previdno jih vzemi iz vode, zdolbi v njih sredino, da ostane samo lupina. Drugo zreli drobno skupaj s 1 čebulo, 6 gob, 1 skodelico kuhane mesa, nekoliko soli in popra. Raztopi 4 žlice masla, prideni ostalo ter duši pet minut. Zmešaj dobro in nadevaj v skorjo. Potresi s zribanim kruhom, kateremu si pridajala nekoliko rastopljene masla. Peči jih petnajst minut v ne prevročni pečli.

Profesor izgubil sluh radi evolucije.

Greenville, S. C. — A. L. Pickens, profesor biologije na Furman univerzi, je pustil sluhbo, ko se je apri s nadzorniki vsušiljša glede vprašanja evolucije človeka.

Za kratek čas

Revmatizem si je narava izbrala kot prvo poskušnjo za ustanovitev vremenakaga biroja.

Znanstvenik v Washingtonu je odkril, da zemlja ne tehtata 6,000,000,000,000,000,000,000 ton, kako je bilo povedano. Če smo dali premajhno vago, pa povejte.

Strašno.

Mestni poba je dobil na farmi delo. Nekega mrlega jutra, ko je bila še topla, mu je gospodar ukazal, naj okomata konja. Fant je stopil v hlev, vsi komat in se približal v temi kralvi. Škual je spraviti komat čez glavo, pa nikakor ni šlo.

"Podvizaj se še vendar," ga je silil farmar.

"Ne morem, ulesla so mu smernila."

Na sodni dan. "Ti, Tonček, ali bo kej hedu na sodni dan?" — "O, ne, še lušn' bo zatu, k na boma 'mei neč šuje!"

Sodnik: "Ste poročen?" — Priča molči. Sodnik: "Torej, boste odgovorili da ali ne?" — Priča: "Gospod sodnik, nisem pripravljen v tej zadevi še enkrat "da" reči."

Romantično.

"Slišala sem, da si utekla s koninom, ko si se močila. Ali ti je šlo težko?"

"Ne. On se je prikradel k hiši okoli polnoči. In ko me je prav nalahko poklical, je pristavil lesto k steni. Rekal mi je, naj stopim dol po lestvi in šla sem."

"Pa se nisi nič bala, da bi se lestva izpodrnila?"

"Prav nič. Mati jo je držala."

Same ure na.

Agent: Ali ne bi savorovali pohištva v vaši pisarni?

Vodja pisarne: Da, savoroval bom. Samo ure ni treba, kaj vsi gledajo nanjo.

S kom se je pošalila?

"Bili, povedati ti moram neko smešno."

"Kar začni, John!"

"Predinočjem ava se na plesišču sestala s mlado damo in se takoj zaljubila. Šla ava na balkon, si razodela ljubazan drug drugemu in se poljubila v luninem svitu. Potem mi je pa povedala, da je poročena."

"Ha, ha, to se je s teboj pošalila."

"Oh ne! Pošalila se je s teboj — bila je tvoja žena."

Evropa ima vse polno uženjakov, ki natančno vedo, kako bi morala Amerika potrošiti denar.

Narava vedno počasi razvija. Tako je tudi s "charlestonom", ki utrjuje valed fordovih lis o-slabljene kite.

France Bevk:

BRAT FRANČIŠEK

Bilo je tiste dni, ko je brat Frančišek, ki je sam sebe "brat osel" imenoval, hodil s svojimi sobraty s kraja v kraj in so mu ljudje, radi velikega glasu, ki ga je vžival, prihajali nasproti, mu zvonili in klicali: "Poglejte svetnika!"

Sobratje pa so bili kot apostoli Gospodovi in so se spogledali ter mu dejali: "Ali ališiš, kaj praviš?"

Brat Frančišek je pomislil in odgovoril z besedo, ki se mu je zdel v trenutku edino prava:

"Ali častijo mene, ali častijo meso in kri, ki je Gospodovo? Ne meni. Njemu gre ta čast."

Gledal je v prah, ki so ga mešala gola stopala, počasi so se razluščile nove misli in grenko ga je zapeklo.

"Nečimere si, Frančišek! Lepo ti je pri srcu, ko vidiš ljudi in ališiš besede? Boga samega bi rad oslepil s svojo besedo."

Dvignil je roki in vzdiknil, ko ga je zapeklo nova misel, da se je stresel pod njo: "Ne hvalite me prezgodaj! Bog je priča da sem sposoben, da dobim sinova in hčere..."

In znova: "Kar delam jaz, lahko stori vsak grešnik." Le eno je sebi pritril in se je izvzel: "Le enega grešnik ne more storiti — biti zvest služabnik Boga."

Ko se je spomnil na zvestobo, je položil svoja dejanja znova na tehtnico svoje vesti. Jesišek

se je nagnil na levo, brat Frančišek je videl v skodelici svojo bolezen prejšnjih časov in vživljanje kokošjega mesa, ki so mu ga vasilili sobratje.

"Nezvestnik! In še hvališ se s svojo besedo, da si bil vedno zvest obljubi!"

Vrgel je obleko raz sebe, da je stal gol med sobraty, vrv si je otvezal okrog vratu.

"Tu," je dejal, "me vlecite na sramotišče! Pijuvajte me! Bijte me! Vzklikajte ljudem: poglejte požeruha, ki se je mastil s kokošjo in vi tega še vedeli niste!"

Sobratje se niso smeli upirati. Vlekli so ga in govorili besede, ki jih je brat Frančišek zapovedal. Ko so ga pripeljali na sramotišče, so ga morali zmerjati v priččo množico.

"Nevednež in pojedavec! Veselje satanovo radi nezvestobe naproti Gospodu, apokori se!"

Brat Frančišek je dvignil roke; naameh mu je razstegnil obraz, ko je zahvaljeval: "Zahvaljen bodi, Gospod, za te besede. To je, kar Petra Bernardona sin zasluži!"

Brat Frančišek je bil truden potovanja in ljudi. Bolj, kakor po vodi v jezi je zahrpenel po samoti. Prepeljal se je na neobjavljen otok Transimenskega jezera in je služil samo svojim mislim na Boga.

Ko je porumenslo listje, se je podal s sobraty v samotno višino v Saertano. Tam so spletili koča iz vej in so živeli samotno in

zase kakor zveri. Divja pokrajina, v katero ni zašla človeška noga, je usmerila vse misli v mrtvičenje in poduhovljenje življenja. Le po vrhuncih in obronkih je iskalo vzhajajoč Frančiškovo oko in našlo v daljavi mesto Asasel.

Poklonil se mu je. "Pozdravljeno mesto očetovo! Zahvaljen Bog, da si mi dal rojstvo, da ti lahko služim."

Mešav blek belih hiš in zidov mu je odzdravljaj, drugega nič.

V to samoto, kamor ni prihajala ne človeška noga ne glas, je našel pot izkušnjavec. Frančišku se je zdelo, kakor da se je utrlil iz belega snega, ki je ležal okrog in okrog, da je padel z luninih žarkov na tla.

Skrozi redke prosojne stene se je izmuznil kot svetloba in je stal za zglijem ter se nagibal nad obraz.

Brat Frančišek je ležal na postelji iz tankega vejčja. Lahka obleka je pokrivala njegovo telo. Oči so se upirale v polmračno streho, misli so se z vso silo borile, da izločijo vse, kar bi ne moglo služiti Gospodarju, ki bi bil bolje storil, da bi bil castne-mu razbojnik izkazal tako milost, kakor njemu, ki mu se v mislih ne zna udano služiti.

Ko je Frančišek zagledal obraz izkušnjavec nad seboj in razločil njegov široki smeh, je zaprl oči. Izkušnjavec je izpregovoril, brat Frančišek je s roko zamašil ušesa. Tedaj pa je zlo-dej stopil v njegovo misel in mu jo je kakor s klinom razdelil na

dvoje, ta dva kva misli ma četvero; in predno se je Frančišek zavedel, je bila njegova misel zdrobljena v atome, iz teh pa je nastala podoba zlodejva in njegov žepatajoči glas, ki je govoril:

"Brat Frančišek, pogubljen boš! Za vsakega je pripravljeno izveličanje, le za tistega, ki trapi svoje telo, ne!"

Brat Frančišek je stokal v bolečini. Iskal je drobce lastne misli, podoba zlodejva in njegov glas sta mu bila na poti. Z neznanom muko in počasi se je zbral in ubranil blaznosti:

"Če je trpljenje zlo, čemu je Gospod dopustil svoje lastno trpljenje? Kaj je On grešil?"

Izkušnjavec je bil premagan in se je za hip umaknil. Frančišek je hvalil Boga za to. Ko pa je odprl oči, je še vedno videl njegovo belo, ki se je nabiralo v gube.

Zopet je izkušnjavec razkrojil Frančiškovo zbrano misel in izobčil iz drobcev svoj obraz in govorice:

"Kakšno življenje živiš, te vprašam? Ali nisi v tridesetem letu, ko se drugi moške cvetoči, ti pa si okostnjak in nimaš nikogar, da bi ga lahko imenoval svojega?"

Frančišek se je bil z rokami: "Moč! Ali ni dovolj, da imam ljubeza Boga?"

Izkušnjavec pa ni nehal in Frančišek je z vso silo volje poklical podoba Matere Božje pred duševne moči. Satan je za trenutek izgubil. Živa podoba Matere Božje pa se je razkrdila že v tistem hipu in se skozi medle ostanke njene je zopet govoril tisti kakor poprej.

"Pusti samoto in bičanje mesa, oženi se, imaj otroke in bodi kakor so drugi ljudje, ki so pošteni in služijo Bogu."

Tedaj pa je Frančišek spoznal, odkod prihaja izkušnjavec. Iz hrama njegove masenosti, ki tli kakor žerjavica pod pepelom in je ni moglo nikoli ugasiiti.

Njegov duh se je razljudil nad telesom, da se je dvignil a postelje, razgalil hrbet in se bilal a vrvi, ki jo je odpasal s svojih ledij.

"Izgini, satan in ne izkušaj mojega duha, ki je od Boga in mora Bogu služiti. Potuhni se v kot in umiraj na vek, kajti nikoli te nisem ne klical ne potreboval."

In izkušnjavec se je res umaknil, Frančišek je utrujen nehal s bičanjem in a skeletim hrbtom je legel nazaj na posteljo. V ravni črti je hotel naravnati svoje misli pod zvezde in komaj so bile na pol poti, so se prelomile in šle v drugo smer:

"Ali ni Bog dejal v raj: Rodite in množite se! — Kako izpolnjuješ božjo zapoved?"

Telo ni govorilo, telo je bilo izmrtvičeno. Frančišek je spoznal, da prihaja izkušnjavec tudi iz njegovega duha. Ob tem spoznanju je v obupu skoraj zajočkal. Kako naj biča duha, ko ima peruti in ga ni mogoče no-vjeti, ne premagati, če ubeži a spon?

Vil je roke sam nad seboj in se je amatral za izgubljenega, ko se je naenkrat spomnil na rešitev. Duha more premagati samo a duhom, laž je mogoče ubiti samo a razmislo.

Frančišek se je dvignil a postelje in stopil skozi odprtino v mesečno noč. Krog in krog je ležal debel sneg in bleščal v lunini svetlobi. Tihoto je vznemirjala še sapa človekova.

Redke zvezde je zakrivalo le par oblakov.

Frančišek se je akcionil, njegove roke so pričele delati. Skladal je sneg in ga oblikoval neutrudno, kakor da zavisi od tega dela izveličanje. Ustavil je prvo nogo, nato truplo, roke in slednjč glavo.

Ko je napravil pravega sneženega moža, je obstal pred njim. Zadovoljstvo mu je spreletelo obraz.

Nato se je sklonil znova... Ko je dovršil drugega sneženega moža, ni postal pred njim a tu di ne, ko je naredil tretjega... Sele ko je stalo pred njegovo koč sedem sneženih mož po vrsti, je postal znova in niti ni čutil pekočih prstov na rokah.

Smehljaj se je. Dvignil je roko in nagovoril sebe: "Brat osel," je dejal s dvignjenim gla-

som in pokazal z roko na največjega moža. "Vidiš, ta tu je tvoja žena!" Nato je pokazal na ona dva na desni in dejal: "Ta tu sta tvoja dva sinova." In nato na tista na levi: "Ta tu sta tvoji dve hčeri." Slednjič je zamahnil z roko proti akrajnim koncem vrste in zaklical: "Ona dva tam pa sta hlapec in dekla."

Pomolčal je in zri vase. In kakor da vpije nad paglavcem, je zvišal glas sam nad seboj: "Ali si silil? Tvoji so — zima je in od mraza bodo poginili, če jim ne prikrbliš gorke obleke, obuvala in pokrivala. Podvizaj se!"

In je čakal, da mu "brat osel" odgovori a katerokoli besedo. Ta pa je molčal.

Frančišek se je rogaj: "Nimaš, da bi jih oblekel, še manj, da bi jim dal jesti in zavetja?"

S spremenjenim glasom je končal: "Če tega na moreh, hvali Boga, da nimaš drugega, ki bi mu služil kakor Njega samega."

Izkušnjavec, ki je izviral iz duha, je bil ubit. Frančišek je stopil v koč, legel in zaspal mirno do jutra.

(Iz zbirke "Brat Frančišek").

ZA NAŠE FARMARJE

Piše Frank Lukančič.

Katera plemena kokoši so najprimernejša za nas.

Za kokošereja, ki lastuje le malo zemlje ali samo lota, da mora imeti kokoši zaprte valed svojih ali pa sosednjih nasadov v vrtu, so najboljše kokoši takozvane srebrne viandote (Silver Wyandottes). To je radi tega, ker so ta plemena zelo lepe postavbe in se zlasti odlikujejo po svojem perju. Viandote so dobre jajčarice, izvrstne za meso in obenem lične živali. To plemeno je poznano že kakih 44 let, in sicer dobi ime "srebrno" po svoji svetli barvi, viandote pa po indijanskem plemenu Wyandotte. Leta 1883 je bilo to plemeno ameriških razstavah prvič poznano kot samostojno plemo, katero je nastalo iz križanja z različnimi plemeni. Leta 1884 so prišle prve viandote na Anglijo in od tam po celi Evropi. To je torej ameriško plemo.

Vsake izmed plemen viandote je priporočati, ker kokoši tega plemena so posebno težke in jih je lahko obdržati za ograjo, akoravno je le štiri čevlje visoka, ker ne more toliko preokčiti. Priporočati jo je za bolj severne kraje. Njih nizki rožnati grebeni (rose comb) ne zmraznejo v ostri zimi tako hitro kakor kokošim a enostavnim visokim grebenom (single comb). Kokošim plemena viandote se skoraj ne vidi rožnati greben, le petelin ima višjega in širokega. Noge so jim brez perja in svetlo rumene. Isto je tudi a kožo. Zato so tudi zelo dobre tršne živali, ker kupovalci zelo gledajo na rumeno kožo in noge pri kupovanju kokoši.

Glede dobičkanosti so viandote, posebno bele, na prvem mestu. Dobe se jajčarice, katere preokose druge viandote, ker so zato vzgojene, zasotajajo pa radi tega glede finega in sočnega mesa drugih viandot. V nesenju jim prekasajo samo "leg-horn" in "minorke" (Black Minorcas, Hamburgs in Anconas). Te so posebno dobre jajčarice, ali niso mesne živali in tudi ne primerne za ograjo, ker prelete tudi sedem čevljev visoko ograjo. Ravnotako se dobe druge kokoši, ki radi obilice mesa prekašajo viandote, zasotajajo pa kot jajčarice. Tako je na primer kokoš "kochin" dobra mesna žival. Viandote so torej nekako za vse: so dobre jajčarice in fine mesne živali. Potrebna je pač skrbnost pri rej. Obenem te živali tudi ne občutijo toliko mraza pozimi kakor lahka plemena.

Navadni neopitani petelini plemena viandote dosežejo od sedem do devet funtov, kokoši pa od šest do sedem funtov. Opitani petelin doseže tudi deset ali še več funtov in tako tudi kokoš do deset funtov. Ena jajce viandote navadno tehtajo unco in pol. Letna množina jajec je naravnana povprečno 150 do 160; a dobre jajčarice jih sneso tudi po 180 do 210, druge seveda manj, a zato se jim poveča veselje do kokljanja.

Viandote so tudi dobri matere za piščeta, zelo skrbne in ljubezne in dobre iskalke živeza. Piščeta hitro odrastejo ter niso občutljiva, da jih je lahko zrediti. Po petih ali šestih mesecih so že povsem odrasla in godna za nesenje. Predvsem so te kokoši izvrstne jajčarice, katere tudi v hudi zimi pri dobri postrežbi in prebivališču ne prenehajo z nesenjem.

V restavraciji.

Natakar (restavratelj): "Ta gospod pravi, da juha ni dobra niti za svinje."

Restavratelj: "Tepec! Potem jo pa hitro vzemi in mu prinesi tako, ki je."

DA SKUHAS DOBRO PIVO, PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.

Imamo v zalogi slad, kvas, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričate, da je doma pri nas kuhani vodo le najboljši in najsonejši.

Grocery, skladnja in v prodajo dobavljamo samo primeren posat pri vseh naročilih. Pišite po informacijo na:

FRANK OGLAR, 4401 Superior Avenue, Cleveland, O.

NA PRODAJ JE

Grocery opremljena z vsemi potrebščinami. Izvrstna prilika za Slovenca oziroma za vsacega Slovana, nahaja se v lepi okolici med Slovenci. Vzrok prodaje je bolezen in želim premeniti podnebe. Za ceno in druga poja-snila pridite osebno ali pa pišite na naslov: Lastnik, 220 Greenbush Str., Milwaukee, Wis. (Adv.)

Agitirajte za "Prosveto!"

ALI JE VAŠA KOŽA SRBEČA?

Vam ni treba trpeti nadležne srbečice in pekoče vnetje kože, ker se dobi zato dobro in zanesljivo zdravilo, ki je bilo že mnogokrat preizkušeno. Enostavno pojdite v bližnje lekarno in vprašajte za Severov Eako. To je silajno antiseptično mazilo, ki skoraj hipno odpravi kožnim nerednostim. Hladi pekočo vneto kožo ter ustavi srbečino in vas napravi mirno. Kot so drugi ozdraveli, ravnotako lahko vi. Preskribajte si še danes in imejte vedno pri roki. Cena 60c. Dobi se v lekarnah. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. (Adv.)

ZENITVENA PONUDBA.

Vdovec star 40 let se želi seznaniti a Slovensko ali Poljaki-njo v starosti od 28 do 35 let a svrhu ženitve. Katero veselje a spodinjstvo na farmi naj se pri-glasi. Sprejmejo se tudi z 2-3 otroci. Tajnost jamčena. Pi-sma naj se pošlaja na naslov: Jakob Cisek, P. O. Libuse, Pa. (Adv.)

Tu je Srečna Žena.

"Živi in are so mnogo boljji" — pravi Mrs. Ruth Majors. Ona piše: "Vzela sem eno steklenico Nuga-Tone, ki mi je več pomogla kot vsa druga zdravila. Počutili se močnejši in moji živi in are so mnogo boljji. Sedaj dobro spim. Mrs. Ruth Majors, Santa Cruz, Cal."

Naši študenti bodo našli Nuga-Tone neškodljivo, prijetno in učinkovito zdravilo, ki poveča moč in krepkost, daje dober tek, ojači živce, ki in telo. Daje odlično spanec, stimulira jetra in uravnava želodec in črevesje na prijeten način. Nuga-Tone je jamčena da vas zadovolji, ali pa denar povrnen. Priporočana, jamčena in na prodaj v vseh lekarnah, ali papošite \$1.00 naravnost na National Laboratory, 1046 S. Wabash Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

Agitirajte za "Prosveto!"

O PREŠCAH

Spisal Ivan Cankar.

V teh časih neutешenega in neutoljivega hrepenenja se spominjam dogodka iz a davnih let...

Lepo jutro je bilo, ko sem se vzdramil. Sonce je sijalo, redki, nemirni jesenski oblaki so begali po nebu in pod njimi so begale sence preko ceste, preko streh in na polje, čez goro y daljavo.

Oblekel sem se hitro, popil v naglici kavo in nato sem se napravil na pot. Polskal sem, yliko vrečo, v kakršnih nosijo krompir, in sem jo zakrpal, ker je bila razparana. Zunaj je zaklical Lojze in vrgel sem vrečo preko rame, vzal palico v roko ter se napotil.

Deset let mi je bilo takrat, Lojze je bil še mlajši. Nė vem, kakšen sem bil jaz, ali Lojze je bil soto majhen in slab, bel in nežen je bil v obraz in gledal je srepo z velikimi očmi. Dejal je, da bo slikar — Bog vedi, o čem je sanjal. Zdal je pa še mrtve, ali pa se je izgubil v svetlu, ki je tako prostran.

Postala ava pred sosedovo hišo in prišel je Tona, ki je imel tudi veliko vrečo preko rame. Z njim je prišla njegova sestra Hanica. Najmanjša je bila izmed nas vseh; veliko materino ruto je imela na glavi in iz a rute je gledal zelo drobn, bolehn obraz. Pogledal sem jo in sem mislil, da ne zmora tako dolge poti. Toda šla je.

Sprva se nismo ustavili nikjer, hodili smo hitro in veselo. Po noči je deževalo in blato je cmekalo pod bosimi nogami. Zavili smo si hlače do kolen in Hanica si je izpodrecala krilo. Kmalu se je vzdignil pred nami klanec in pot je bila gladka, izmita. Tona se je zadel z nogo ob kamen, sedel je ter si brišal s travo kri.

Pod nami je bila še vas in še dalje v dolini so se svetile bele trške hiše. Vse je bilo kakor umito, skopano; prazniško se je leketalo jabolko na zvoniku farne cerkve. Vse okoli nas pa je bila božja samota.

Domenili smo se bili, da ne pojdemo po prešce ne v vas, ne v trg. Tolpe otrok so lazile tam od hiše do hiše, berachi, razcapani popotniki. Ljudje so jih gonili od hiše, in če so jim dali kruha, so godrnjali ter loputali a durmi.

Lojze se je bil domislil prvi. Gledal je z velikimi očmi in je dejal: "Tam je vse drugače, tam za hribi. Ne prišli bi domov s praznimi vrečami. Jabolk bi nam dali, hrušk, polne peharje, in tistih koruznih hlebov, kakor jih pečejo tam; nizki so, rumeni in lepo diše; rjava skorja je razpokana kakor pri pogaci... Da, kdor si upa tako daleč!"

Zavila se je pot nekoliko navzdol v tiho dolino, kjer so ležale dolge lehe. In tako je izgnila ravnina za nami, sami smo bili — nad nami nebo, kjer so begali jesenski oblaki. Razgovarjali smo se prej, ali v tem trenutku, ko je vzrastel hrib med nami in med ravnino, ki je bila naš pusti dom, smo utihnili. Drugačno je bilo vse življenje zdaj in tudi sami smo bili drugačni. Zgenilo se je v meni nejasno in boječe, da bi se vrnili; spogledali smo se, ali ali smo dalje. Zdelo se nam je, da hodimo že dolgo. Ne-prestano se je pot povzdigala in se je apet apuščala, zmerom je bila enaka, enaki so bili val holmi in lazi in zmerom iste so bile tudi njive in črne tepke, ki so rasele ob poti. Kakor da bi se nič ne premikali in bi bilo vse mirno, začarano. Samo oblaki so hiteli.

Tona je skočil preko trnjeve meje in je pohitel na holm, da bi se ozri naokoli.

"Tam je vas, zvonik se sveti!" je zaklical.

"Saj sem vedel, da pridemo kam!" je dejal Lojze mirno in ali smo dalje.

Res je bila že blizu vas, ali nismo je mogli videti, dokler nismo bili tam, ker je bila skrita v drevju; samo mala, žalostna cerkev je stala na nizkem, okroglem holmu, krtni podobnem, in je vzdigala zvonik s pozlačenim jabolkom; vzdigal se je zvonik, ali se ni mogel vzdigniti visoko; presegal je komaj visoki oreh, ki je stal na pokopališču.

Ozrli smo se, stopili smo v prvo vežo. Prav za durmi smo ostali in amo se tičali a zidu; tagino je bilo v veži, dišalo je po sveže pečenem kruhu.

Molili smo očenaš, ali ališal se je skoro samotni glas Hančlin, ki je stala spredaj in je sklenila roke in se ni nič bala.

Odprla so se duri, umolknili smo; zobjrta kmečka glava s veliko polhovko je pogledala iz sobe; zagodrnjalo je in duri so se zaprle.

"Počakajmo!" je dejal Tona in se je pomaknil bliže proti pragu. Tedaj pa so se oglašali urni ženaki koraki globoko v veži, v temi, zakrpal je nekaj in nato je prišla dekla; pri-nesla nam je pehar suhih hrušk in četvero koruznih hlebov, majhnih, ploščatih in lepo diše-čih. Dekla je bila debela, umazana in nepri-jama ženaka; pogledala nas je postrani, ni rekla nič in se je vrnila. Posedli smo v veži na tla, presteli hruške in jih razdelili, spravili vse skupaj v vreče ter se napotili dalje.

Vas je bila majhna, zelo blatna in pusta. Hiše so se tičale na kupu kakor kokoši; in vse je bilo tiho, kakor da bi imeli mrlča v vsaki hiši. Nekje ob vrtu se je prikazal fant, gledal je nekaj časa molče, nato je zaklical nekaj a zategnjenim, amešno pojodim glasom, pobjal je kamen ter ga zalutal za nami.

"Lakota beračka je dejal!" se je razjezil Tona, hotel se je spustiti za njim, ali premislil se je precej in je samo zaklical: "Le pridil enkrat doli, ti... coklar!" Tona sam ni vedel, kako si je izmislil "coklarja"; zasmejala smo se in smo se napravili v drugo vežo.

Obredli smo vso vas, nobene hiše nismo pozabili; imeli smo naposed vsak po dva krajcarja in tudi v malhah je bilo še nekaj. Krajcar-je nam je bila dala stara ženica, ali moliti smo morali ves prvi del rožnega venca: Tona pa je bil opazil, da sišiš ženica slabo in zato je izpustil veliko številno češčenamarij. "Saj nimamo toliko časa!" je dejal.

Komaj smo bili spet na poti, se je že igu-bila vas v drevju; nobenega glasu ni bilo iz nje, tudi pes ni zalajal; ležala je mrtva tam in kakor na grobu se je svetil nad njo križ na nizkem zvoniku.

Zdal je šlo strmo navzdol. Pot je bila tukaj široka, vas razvožena in tako blatna, da je škropilo do suknje, ko smo hodili. Tod so pač gonili živino na vodo. Spodaj, v čudnem, nepri-jajnem zatijku, pod strmimi skalami, je bila kotlina, polna rumene vode. Pot je vodila mimo v dolgo in ozko dolino, nečkam podobno.

Lepa je bila dolina, vasa zelena, mirna, kakor nedeljaka. Na oni strani, tam na rebri, se je svetilo dvoje, troje majhnih belih vasi; pri-jazno so gledale doli kakor golobje. In prav re-di doline je tekla majhen potok, žuborel je tiho, med vrhami skrit. Tudi pot je bila lepa, gladka, z drobnim belim peskom posuta. Ob poti je stala sredni doline nova kapelica Matere božje in tam smo poklekli. Prijazno je bilo vse naokoli in tudi nam je bilo prijetno in lahko, kakor da bi se bil Bog ozri na nas...

(Dalje prihodnjik.)

Krasen spomin je

Zgodovinska spominaka S. N. P. J. knjiga

"AMERIŠKI SLOVENC!"

Knjiga je ilustrovana s nad 200 slikami, obsega 632 strani, je krasno trdo vezana v plavih platnicah in ima zlate črke besedilo na hrbtu, ter krasen zlat znak S. N. P. J. na sprednji platnici. Sobratje in sestre S. N. P. J., tar drugi rojaki, knjiga je prvotno delo in na finem Star English papirju tiskana. Naročite takoj!

Cena je \$5.00

a pošlino vrod.

Naročnino pošljite na upravništvo Prosveta, 2657 So. Lawndale ave., Chicago, Ill.

Naročite lahko tudi ZAPISNIK a REDNE KONVENCIJE SNPJ., mehko vezan, cena 50c

Tiskarna S. N. P. J.

SPREJENA VSA V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA.

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v sloven-skem, hrvatskem, slovanskem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih.

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI.

CENE ZMERNE, UNISKO DELO PRVE VRSTE.

VSA POJASNILA DAJE VODSTVO TISKARNE. Pišite po informacije na naslov: S. N. P. J. Printery, 2657-59 South Lawndale Avenue, Chicago, Ill.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA UST-MENA POJASNILA.